

IRIM - Institut za razvoj
i inovativnost mladih

micro:bit u nastavi

Ljestvice

6. razred

GLAZBENA KULTURA

O Ljestvice

Izradite program pomoću kojeg će učenici vježbati znanje o tonskim ljestvicama sa snizilicama i povisilicama.

Ovu lekciju možete pronaći na edukacijskom portalu Izradi! na poveznici:
<https://bit.ly/ljestvice>.

O Korištenje s učenicima

Predmet	Glazbena kultura
Razred	6., osnovna škola
Polugodište	1. ili 2.
Nastavna cjelina	Izvođenje glazbe i glazbeno pismo
Tema	Glazbeno pismo
Ključne riječi	snizilice, povisilice, durske i molske ljestvice
Ideja i izrada materijala	Dalia Kager

Nakon obrade snizilice i povisilice te ljestvica koje sadrže snizilicu ili povisilicu (durske ili molske), ovaj program možete koristiti za slušanje ljestvica, pjevanje glazbene abecede i/ili solmizacijsko pjevanje. Prema vrsti glasa pojedinog učenika ljestvicu možete postaviti u višu ili nižu oktavu.

Ovaj program učenici mogu koristiti:

- **Na redovnoj nastavi** – za vježbanje sluha, pjevanje glazbene abecede i/ili solmizacije – na satu obrade, ponavljanja i vježbanja.
- **Kod kuće** – učenici mogu kod kuće vježbati pjevanje glazbene abecede, uočavati razliku između durskih i molskih ljestvica, a mogu i izmijeniti program tako da ljestvicu prebace u neku drugu oktavu i slično.

O Opis programa

Odabirom tipke A na micro:bitu birate ljestvicu (D dur, G dur, h mol, F dur, e mol ili d mol) čije se ime ispisuje na zaslonu.

Odabirom tipke B micro:bit reproducira odabrano ljestvicu uzlazno, preko slušalica koje ste prethodno spojili prema uputi.

Odabirom tipki A+B odabrana ljestvica se reproducira silazno.

Program se izrađuje u MakeCode editoru kojem možete pristupiti preko poveznice:
<https://makecode.microbit.org/>.

Izrada programa

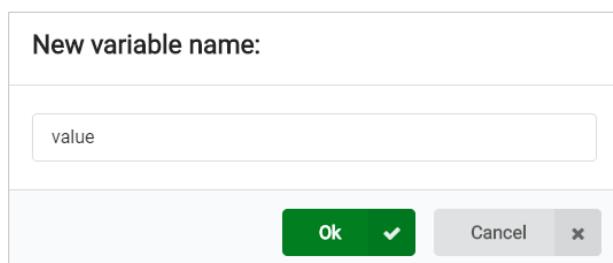
1. korak

Iz kategorije **Input** izaberite naredbu **on button A pressed**.

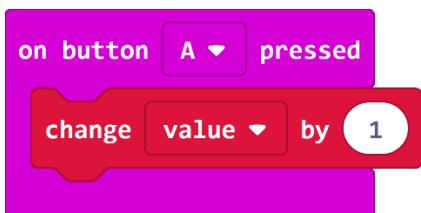
2. korak

Sada ćete izraditi varijablu pomoću koje ćete odabrati željenu ljestvicu i reproducirati je putem slušalica. U kategoriji **Variables** kliknete na naredbu **Make a variable**, u ponuđenu kućicu upišite ime nove varijable **value** te kliknite na OK. Nakon toga, svakim ponovnim klikom na kategoriju **Variables**, jedna od ponuđenih varijabli bit će i **value**.

3. korak

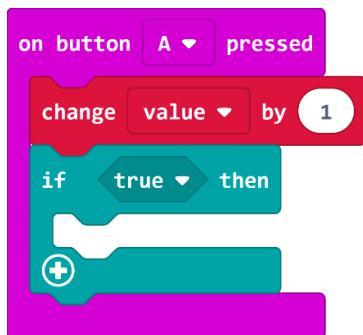
U kategoriji **Variables** izaberite naredbu **change value by 1** i umetnите je unutar naredbe **on button A pressed**. Kada pritisnete gumb A, pojavljivat će se nazivi ljestvica koje možete reproducirati.

4. korak

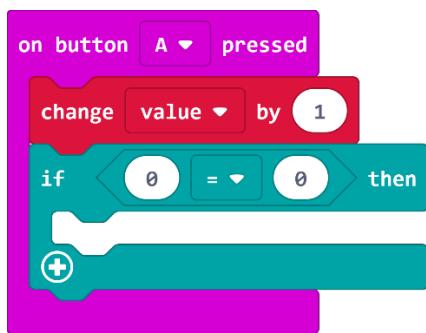
Kreirajte sada dio programa koji će ispisati naziv jedne od ljestvica: G dur, F dur, D dur ili e mol, h mol i d mol (u programu ćete ispisati samo slovo imena ljestvice radi lakšeg snalaženja – G, F, D – za durske te e, h i d za molske ljestvice).

Dodajete uvjetnu naredbu **if then** koja će ispitati postavljeni uvjet. Iz kategorije **Logic** odaberite naredbu **if then**.

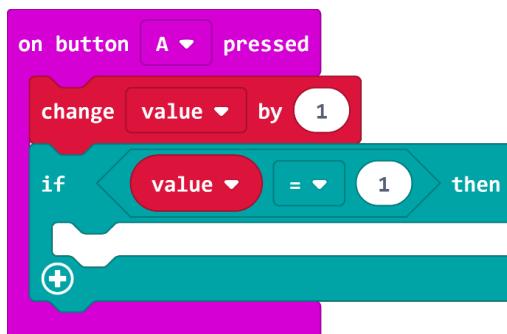

5. korak

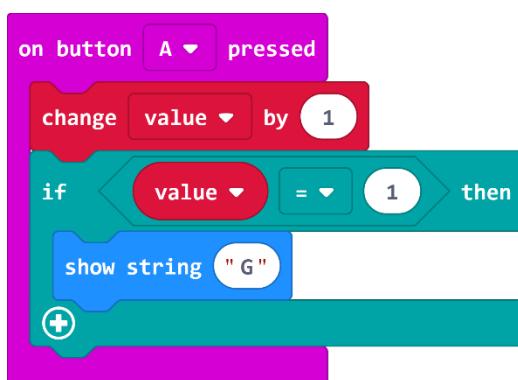
Naredba **if** ispituje da li je vrijednost varijable **value** jednak 0. Iz kategorije **Logic** odaberite naredbu za usporedbu (jednako) i stavite je u polje **true** u naredbi **if**.

U polje prve 0 u naredbi **0 = 0** umetnите varijablu **value** koju ćete pronaći u kategoriji **Variables**, a vrijednost druge 0 promijenite upisom u broj 1.

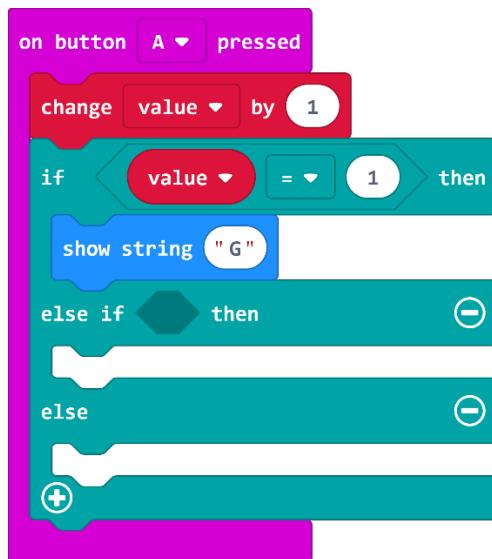

Sada želite da, ako odabrana vrijednost bude 1, program ispiše ime prve ljestvice na zaslonu micro:bita. Iz kategorije **Basic** odabirete naredbu **show string Hello!**. Umetnete je ispod naredbe **if** i umjesto **Hello** pišete veliko tiskano **G**.

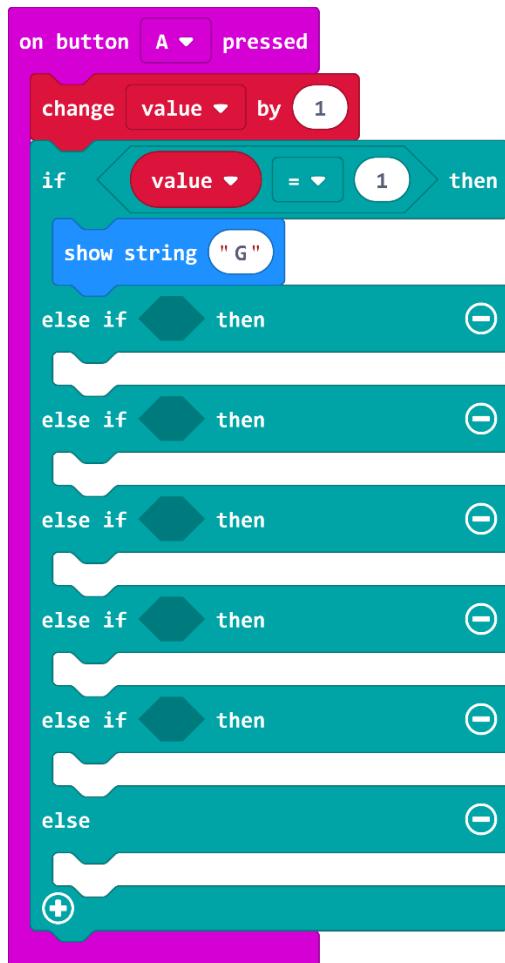

6. korak

Sada ćete proširiti **if then** naredbu sa **else if** dijelom. Pritisnite na plus koji se nalazi na kraju naredbe **if then** kako biste ju proširili. Sada ste dobili **else** dio naredbe. Ponovnim klikom na plus dobije se **else if** i novi **else** dio.

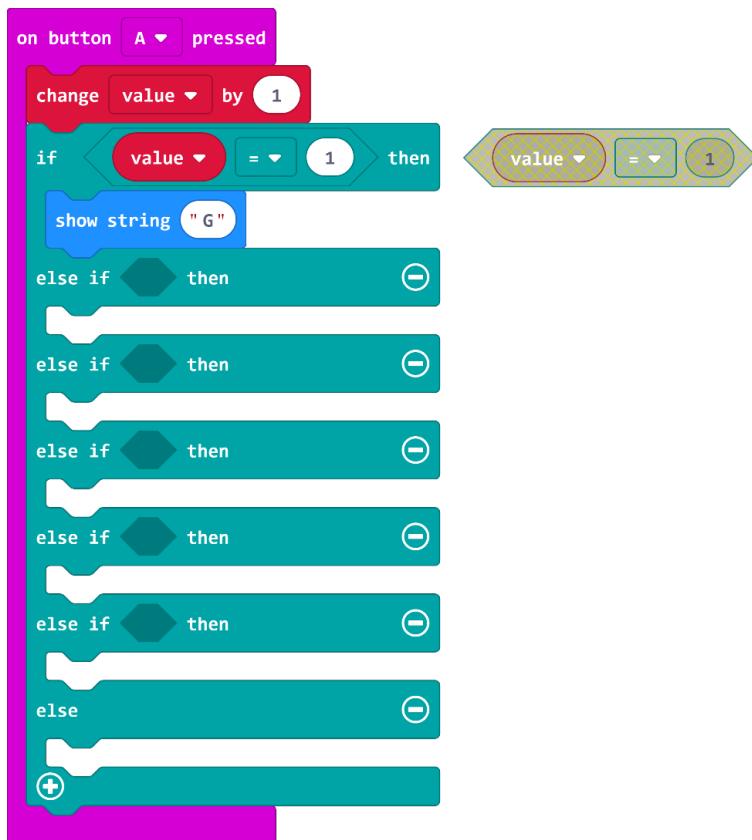

Kako biste uštedjeli vrijeme, odmah ćete dodati onoliko **else if** naredbi koliko vam još nedostaje da ispišete imena preostalih 5 ljestvica i na kraju dodajete naredbu **else** koja će vam omogućiti vraćanje na početak izbornika s ljestvicama.

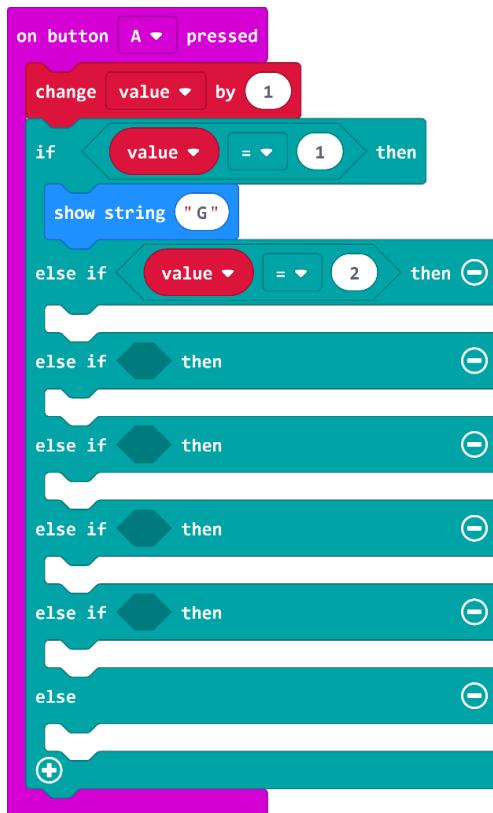

7. korak

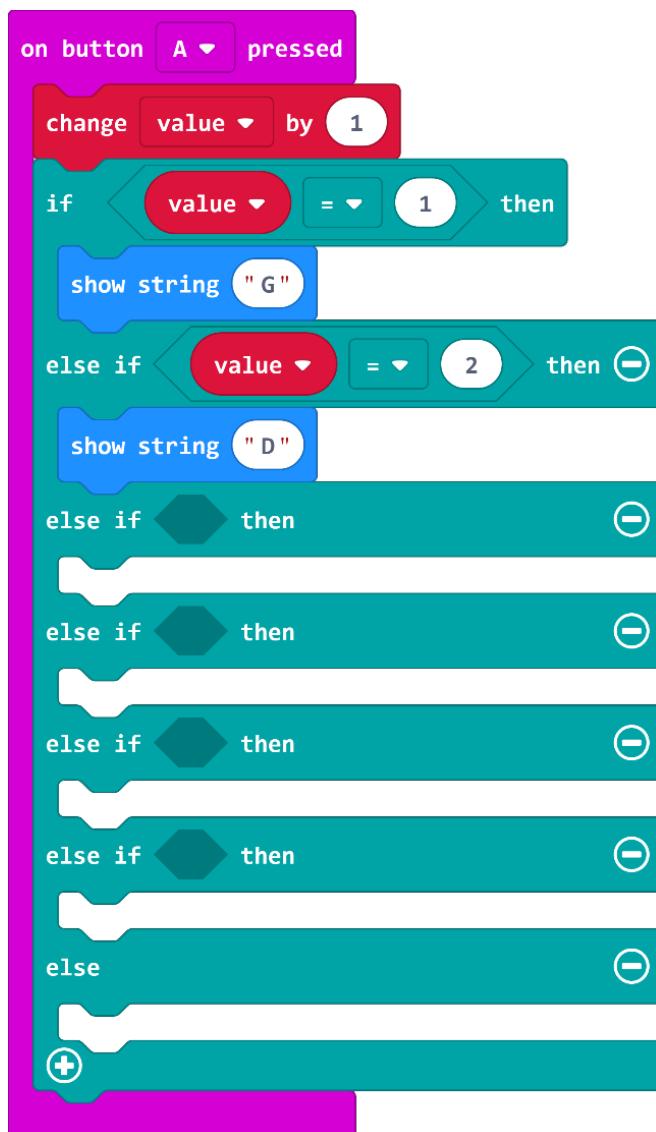
Sada ćete koristiti mogućnost dupliciranja. Klikom odaberite naredbu usporedbe i na nju pritisnite desnu tipku miša te odaberite opciju **Duplicate** iz izbornika. Duplicirani blok bit će sive boje jer se ne nalazi niti u jednom bloku.

Kako bi postao aktivan stavite ga kao uvjet sljedeće naredbe **else if** i broj 1 promijenite u broj 2.

Sada duplicirajte naredbu koja prikazuje ime ljestvice **show string G** na isti način: desna tipka miša i odabir opcije **Duplicate**. U naredbi slovo **G** promijenite u slovo **D** te naredbu umetnute unutar **then** naredbe.

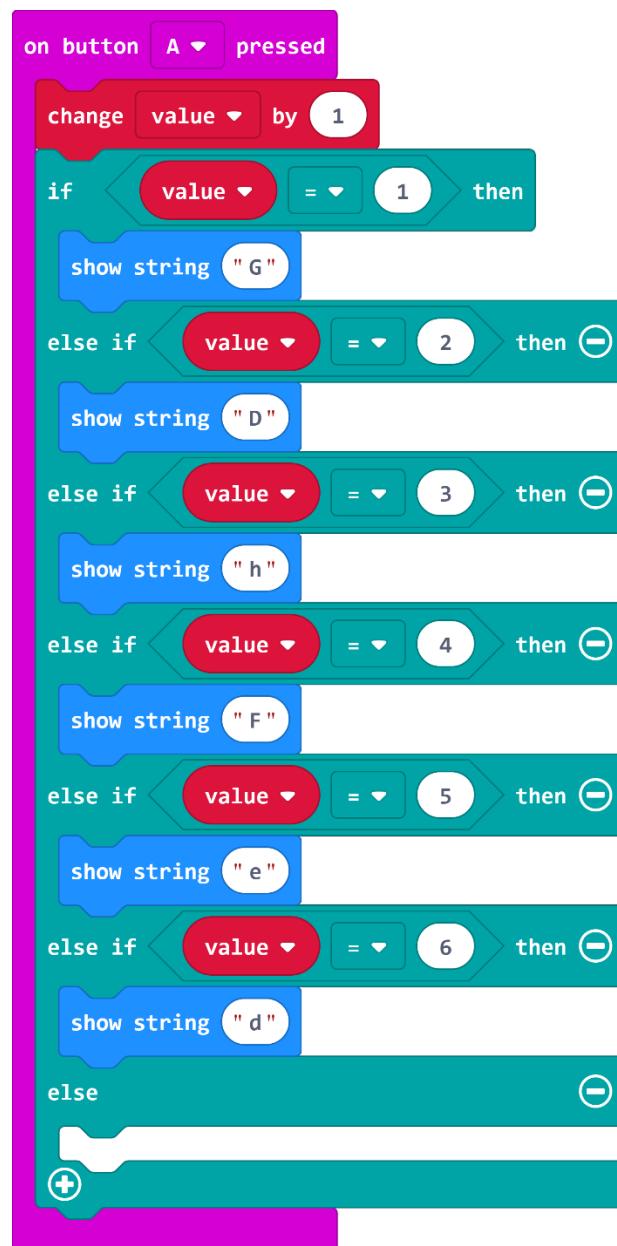

8. korak

Ponavljajte sve iz koraka 7 dok u programu ne bude omogućen odabir između svih ljestvica:

G, D, F, h, d i e (ne zaboravite mijenjati brojeve u naredba jednakosti tako da idu sve do 6!).

Vaš program trebao bi izgledati ovako nakon što korak 8. ponovite još 4 puta.

9. korak

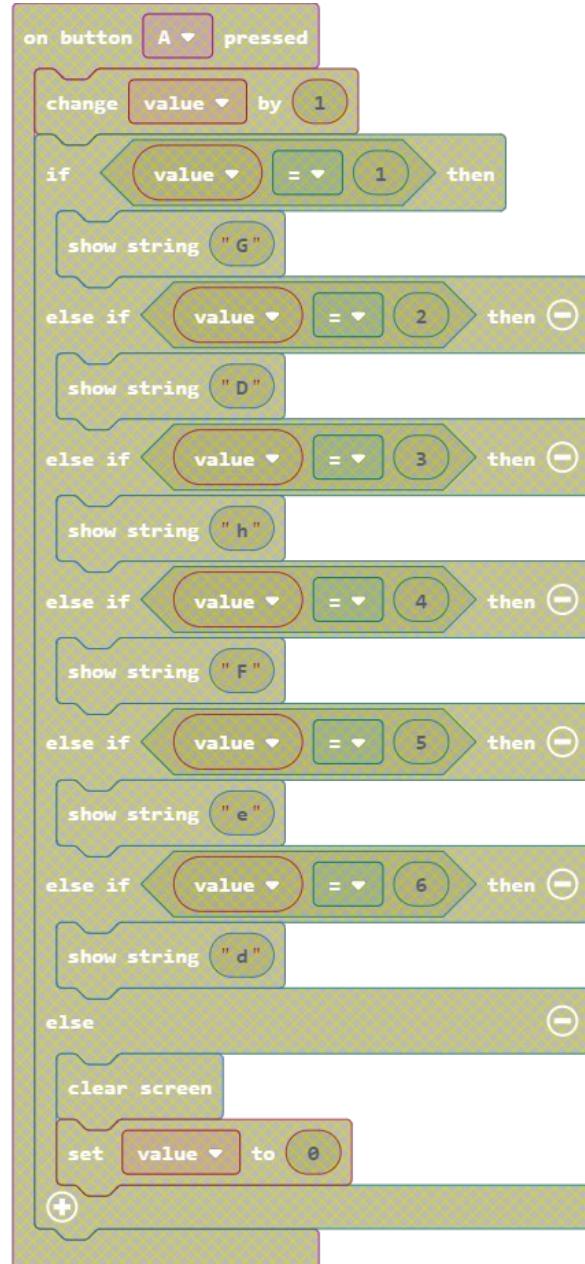
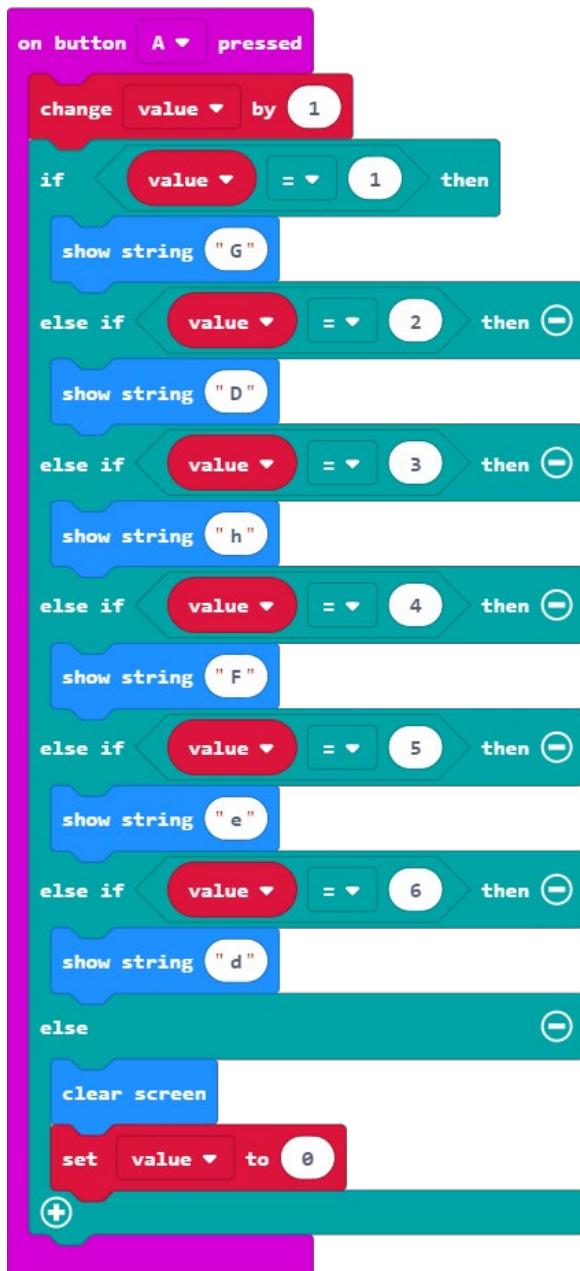
Posljednja naredba **else** poslužit će nam da obrišemo zaslon i vratimo se na početak izbornika. Iz grupe **Basic - more** odaberite naredbu **clear screen** i umetnite je unutar naredbe **else**. Zatim iz kategorije **Variables** odaberite naredbu **set value to 0** i stavite je nakon naredbe **clear screen**.

Sada imate dio programa koji vam omogućuje biranje jedne od ljestvica. Sada trebate dio programa koji će pritiskom na tipku B reproducirati odabranu ljestvicu.

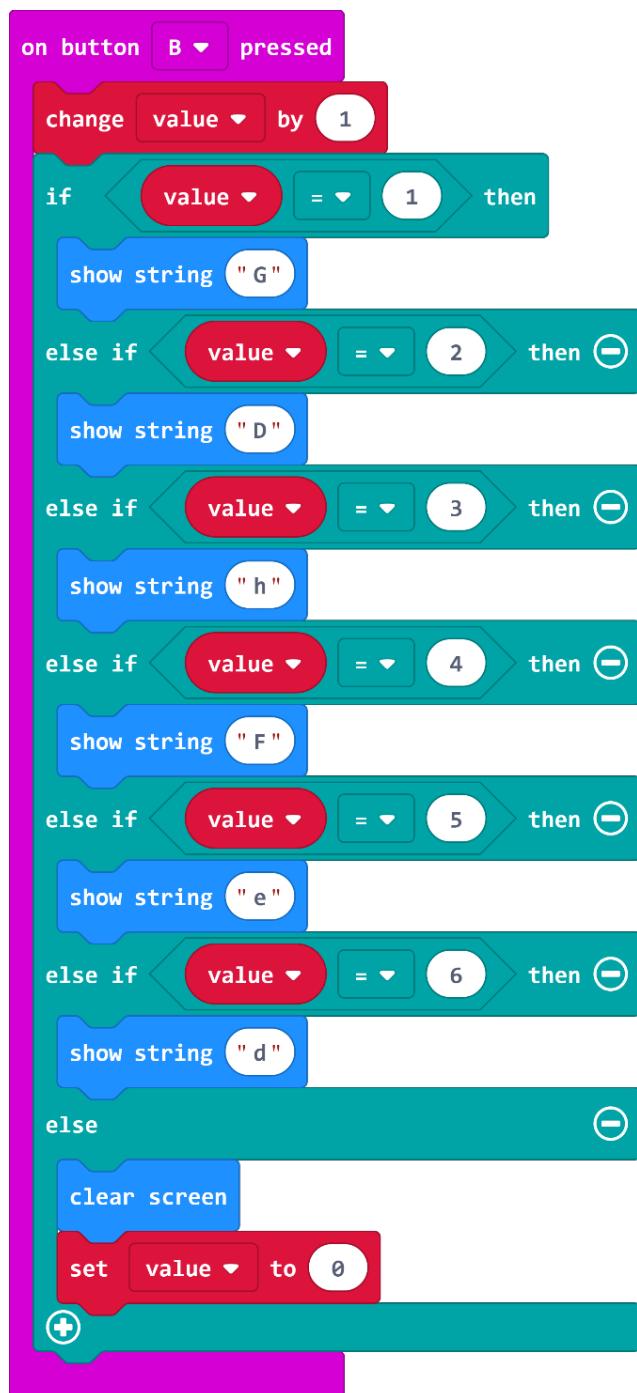
10. korak

Ponovno ćete koristiti mogućnost dupliciranja, duplicitat ćete cijeli blok **on button A pressed** zajedno sa svim naredbama.

11. korak

Dobit ćete kopiju bloka koja izgleda poluprozirno jer je nemoguće postaviti da se na isti gumb odvijaju dva različita događaja. Zato klikom na strelicu pored imena gumba A odaberite B.

12. korak

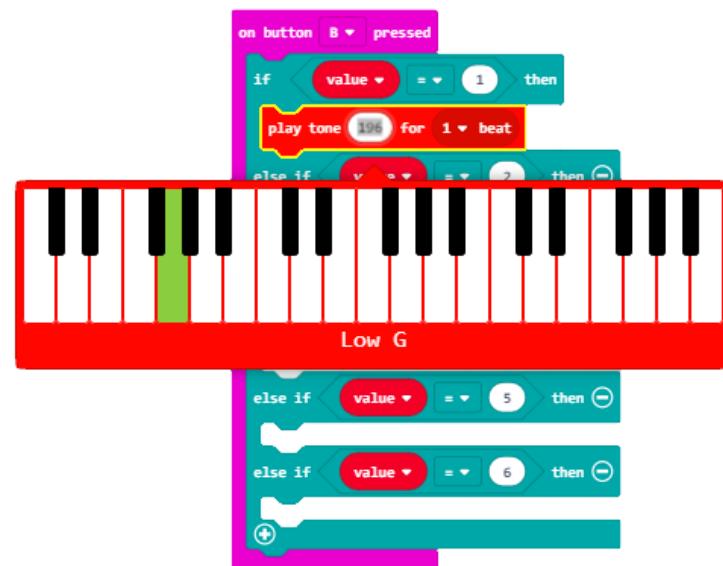
Sada ćete neke naredbe ukloniti iz bloka (pritiskom na lijevu tipku miša i povlačenjem u koš za smeće (stupac u kojem se nalazi popis naredbi po grupama)), redom: **change value by 1** i sve naredbe s imenima ljestvica **show string** i na kraju pritiskom na minus pored zadnje naredbe **else** uklonite posljednju naredbu **else**.

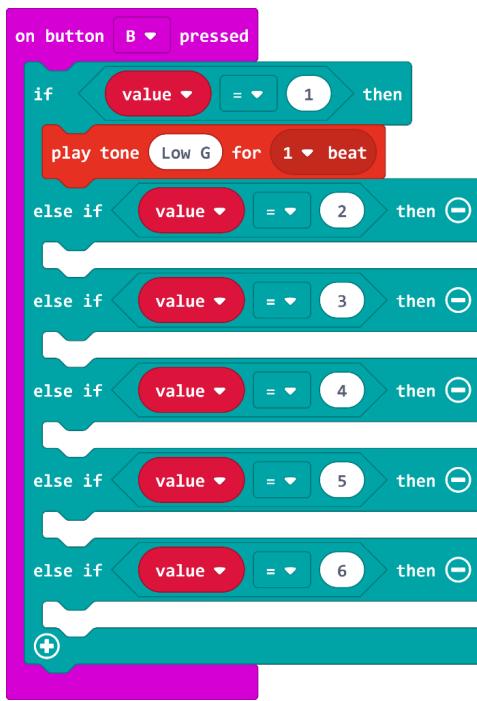

Kad pritisnete gumb B, želite da micro:bit reproducira željenu ljestvicu kojoj smo pridružili određenu vrijednost varijable value pa ćete pored svake naredbe **else if** dodati naredbe koje sviraju određene tonove koji skupa čine tu odabranu ljestvicu.

13. korak

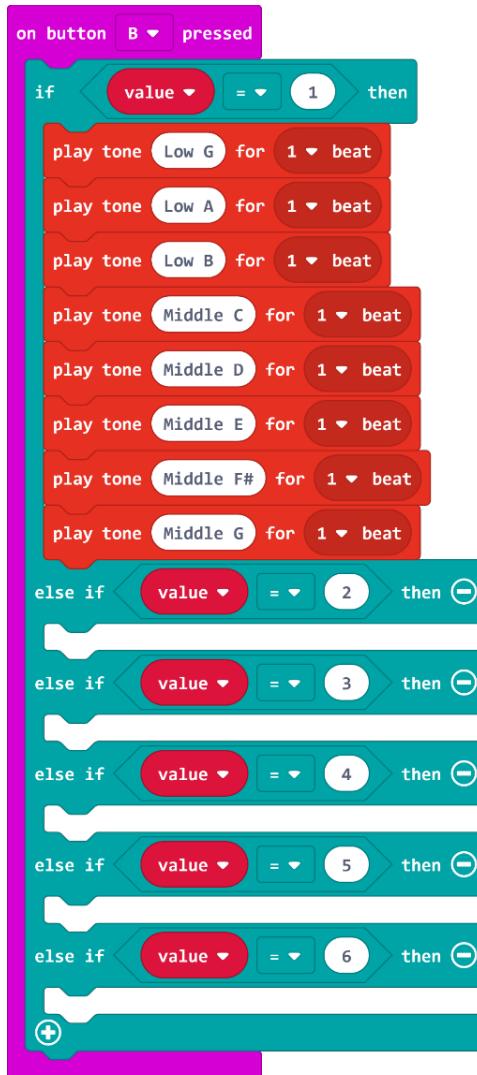
Iz kategorije **Music** odaberite naredbu **play tone for Middle C for one beat** i umetnite je unutar prve naredbe **if**. Odaberite prvi ton ljestvice G dur. Trajanje tona ostavite 1 beat (ili prema želji povećajte/smanjite).

14. korak

Duplicirajte naredbu **play tone Low G for 1 beat**, promijenite notu i slažite naredbe jednu ispod druge dok ne dobijete sve tonove G dur ljestvice, uzlazno.

15. korak

Ponovite sve iz koraka 14., duplicirajte naredbe **play tone Low G for 1 beat** i složite sljedeću ljestvicu uzlazno. Pritom vodite računa da se vrijednost variabile **value** iz naredbe **on button B pressed** slaže s vrijednosti variabile **value** iz bloka **on button A pressed** kako micro:bit ne bi reproducirao pogrešnu ljestvicu.

U ovom primjeru su vrijednosti jednake sljedećim ljestvicama:

value 1 = G dur
value 4 = F dur

value 2 = D dur
value 5 = e mol

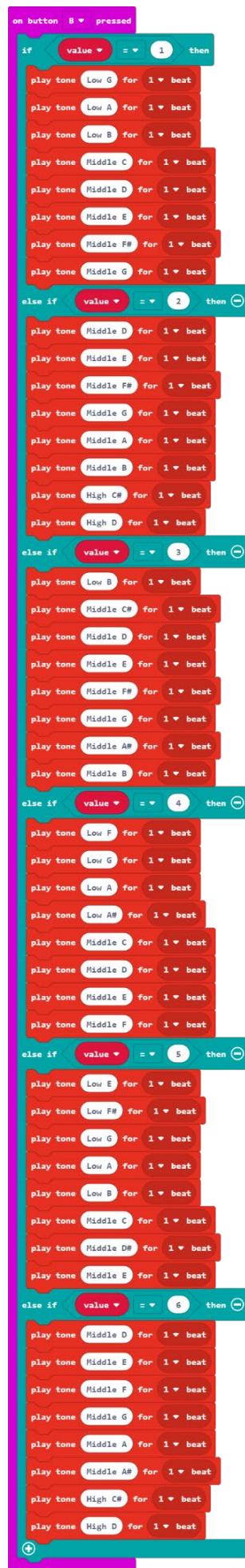
value 3 = h mol
value 6 = d mol

Nakon svih koraka, naredba **on button B pressed** izgledat će ovako:

16. korak

Sljedeći korak je da promijenite redoslijed izvođenja pojedine note kako biste dobili silaznu ljestvicu. To ćete učiniti tako da posljednju notu u nizu pomoću lijeve tipke miša primite i odvučete na prvo mjesto u nizu i to ponavljate sve dok ljestvica ne bude silazna.

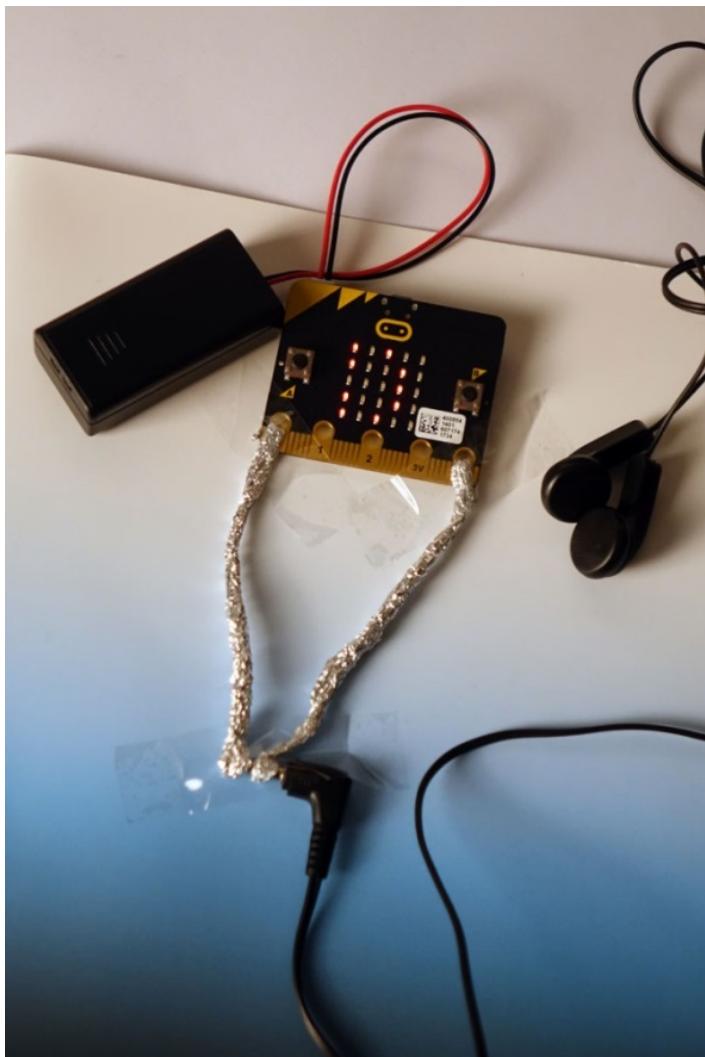
Primjer za G dur:

Gотов програм

SPAJANJE SLUŠALICA S MICRO:BITOM POMOĆU ALU-FOLIJE

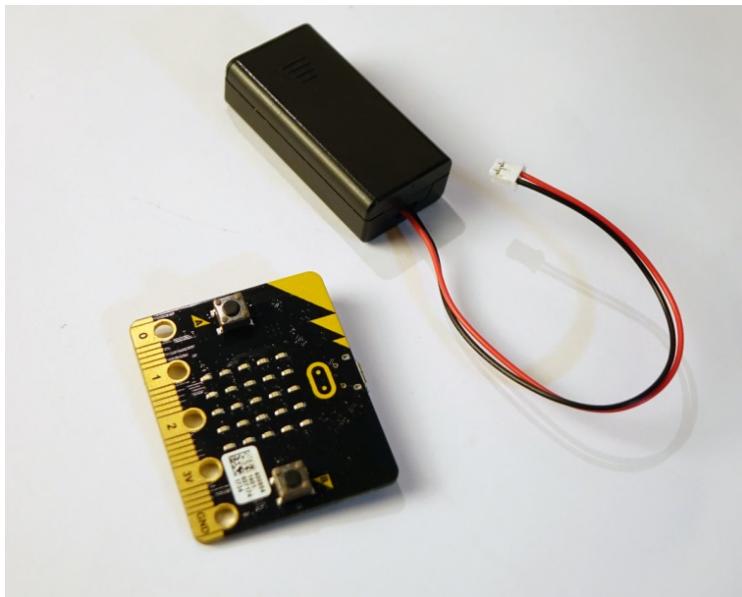
MATERIJAL:

- micro:bit s baterijom
- slušalice
- komad kartona ili nekog tvrđeg materijala
- aluminijска folija
- ljepljiva vrpca

UPUTE ZA SASTAVLJANJE

- KORAK 1**

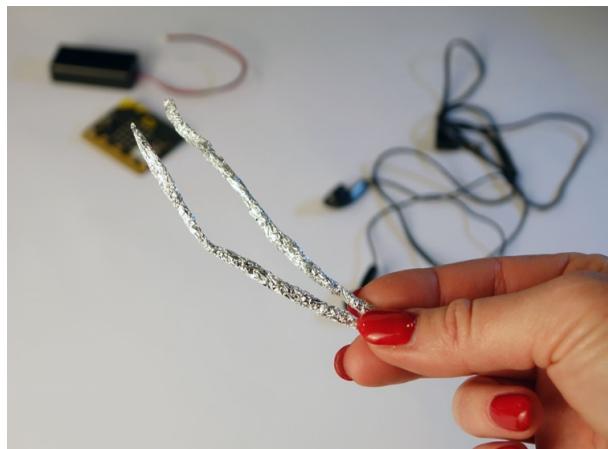
Odvojite bateriju od micro:bita.

- KORAK 2**

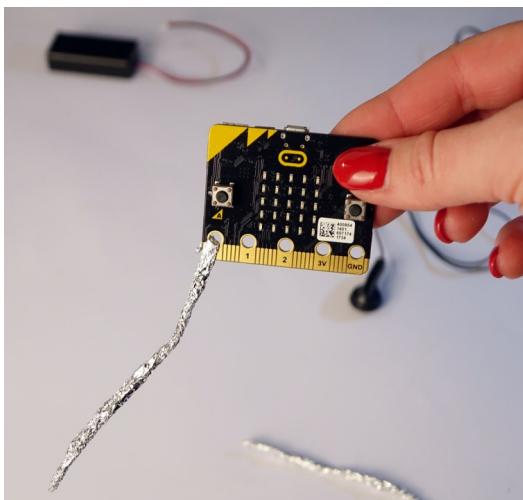
Odvojite što manji komad folije od kojeg napravite kabla – možete ga presavijati ili rotati među dlanovima. Izradite dva takva kabela.

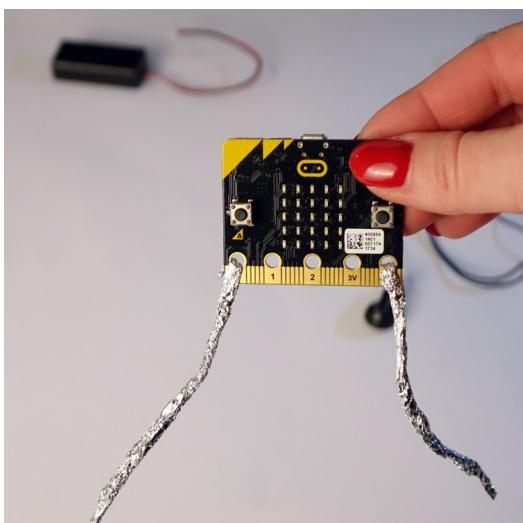
- **KORAK 3**

Prvu žicu od folije postavite na **PIN 0** i dobro je učvrstite. Pazite da se ne preklapa s drugim pinovima.

- **KORAK 4**

Drugu žicu postavite na **PIN GND**, također dobro učvrstite i pazite da se ne preklapa s drugim pinovima.

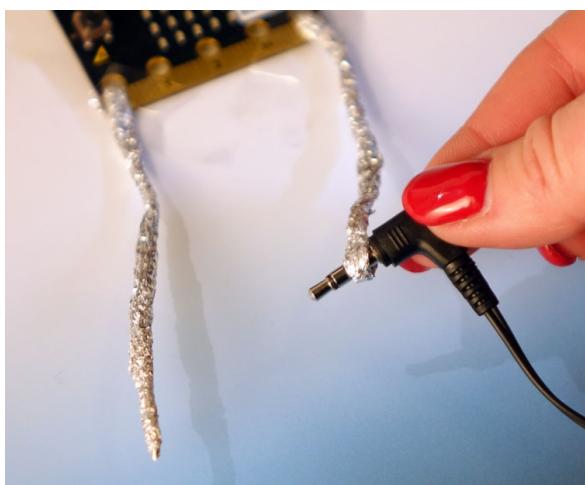

• KORAK 5

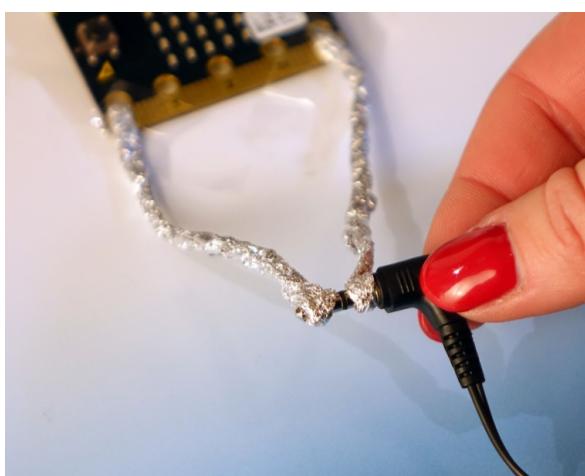
Zatim micro:bit zajedno s žicama učvrstite na tvrdi podložak (karton i sl.) pomoću ljepljive vrpce.

• KORAK 6

Žicu koja vodi iz pina GND omotajte oko baze priključnice za slušalice.

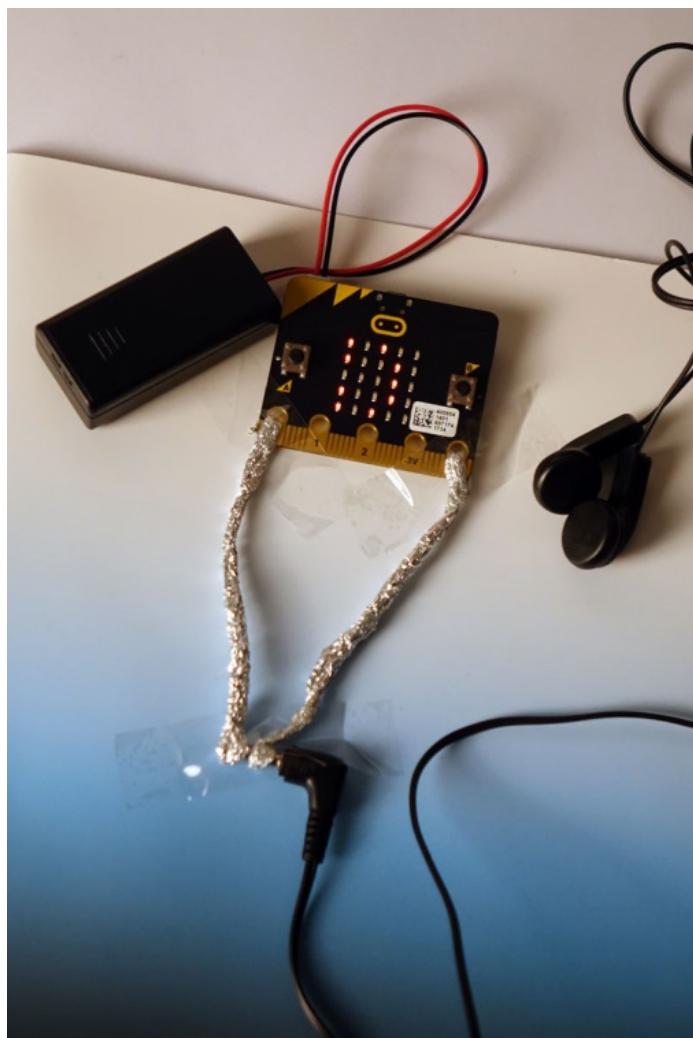
• KORAK 7

Drugi žicu također omotajte oko priključnice za slušalice pazeći pritom da se ne dodiruje sa prvom žicom.

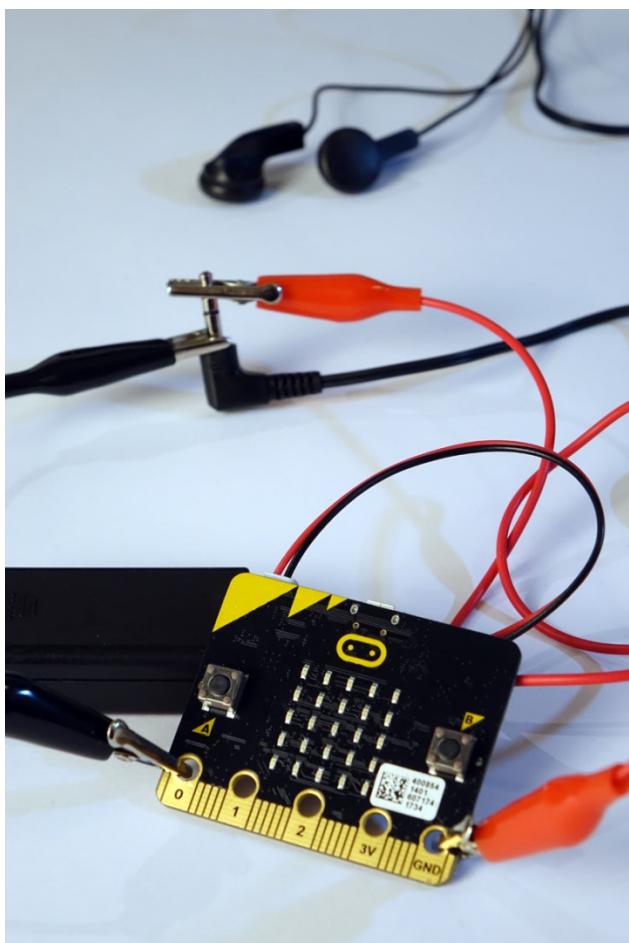

- **KORAK 8**

Sada priključnicu sa omotanim žicama učvrstite vrpcom za podlogu.

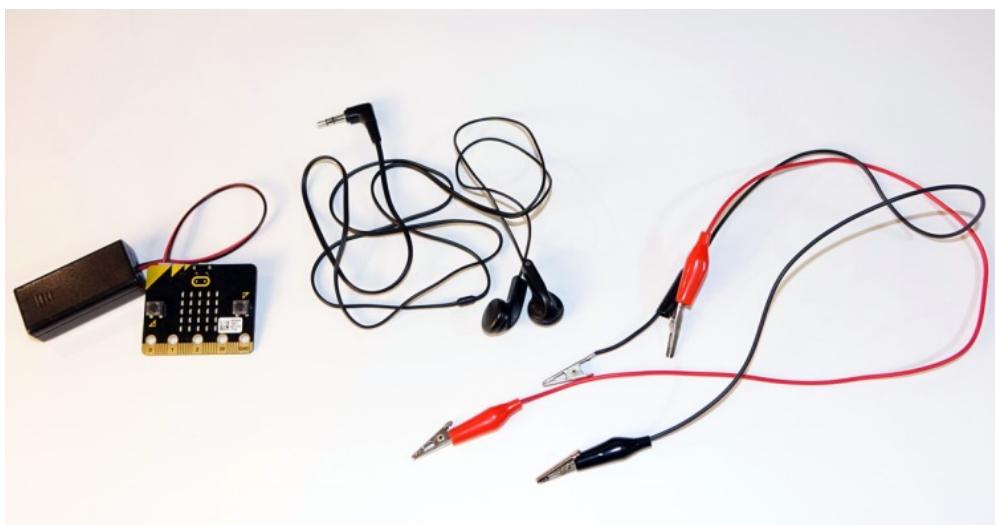

SPAJANJE SLUŠALICA S MICRO:BITOM POMOĆU KROKODIL KABLOVA

MATERIJAL:

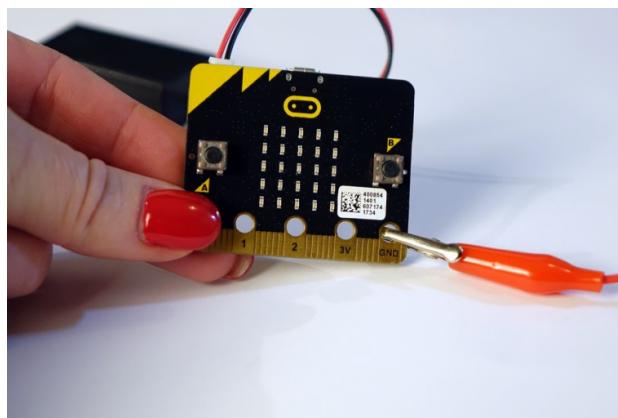
- micro:bit s baterijom
- slušalice
- 2 X krokodil kabel

UPUTE ZA SASTAVLJANJE

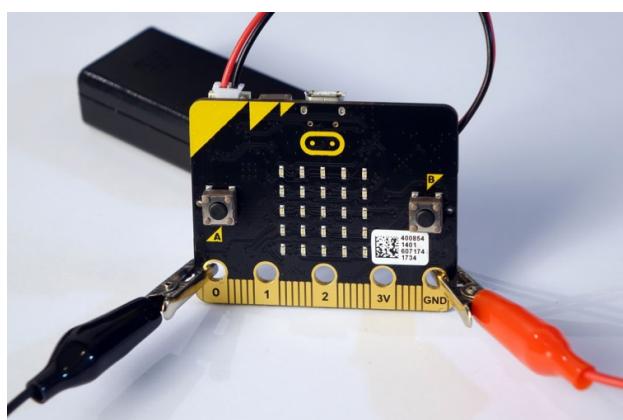
- **KORAK 1**

Kraj prvog krokodil kabela učvrstite na **PIN GND**.

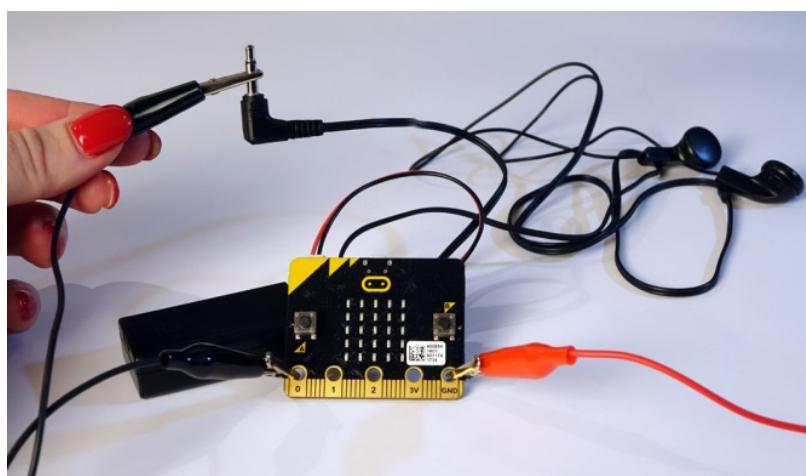
- **KORAK 2**

Kraj drugog kabela postavite na **PIN 0**.

- **KORAK 3**

Kabel koji vodi iz pina **GND** postavite oko baze priključnice za slušalice. Taj kabel povezuje slušalice i micro:bit.

• KORAK 4

Drugi kabel koji vodi iz pina 0 postavite na kraj priključnice za slušalice i pazite da se vrhovi krokodil kabela ne dodiruju. Vrh utičnice za slušalice dovodi zvuk do slušalica i reproducira zvuk.

